

Република Северна Македонија

Министерство за финансии

Управа за финансиска полиција

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА - REPUBLICA E MAQEDONISE SE VERIUT
МИНИСТЕРСТВО ЗА ФИНАНСИИ
УПРАВА ЗА ФИНАНСИСКА ПОЛИЦИЈА
MINISTRIA E FINANCAVE
DREJTORIA E POLICISE FINANCIARE

Бр.-Нр.

04 - 1894/1

29.07.2022

год.-viti

СКОПЈЕ - SHKUP

ГОДИШЕН ПЛАН ЗА СПРЕЧУВАЊЕ НА КОРУПЦИЈА ВО УПРАВАТА ЗА ФИНАНСИСКА ПОЛИЦИЈА

Јули 2022 година

КРАТКА СОДРЖИНА

1	ВОВЕД.....	3
2	ДЕФИНИРАЊЕ НА ПОИМИ:.....	6
3	ПЛАН НА АКТИВНОСТИ	9
3.1	Цели	9
3.2	Активности	10

1 Вовед

Управата за финансиска полиција е орган на државната управа во состав на Министерството за финансии со својство на правно лице, кој своите надлежности ги спроведува на територијата на Република Северна Македонија и согласно со Законот за кривичната постапка и Законот за финансиската полиција, има надлежност да открива и врши криминалистичко истражување на кривични дела кои што се гонат по службена должност како што се: злоупотреба на службена положба и овластување од членот 353, несовесно работење во службата од членот 353-в, перење пари и други приноси од казниво дело од членот 273, недозволена трговија од членот 277, криумчарење од членот 278, даночно затајување од членот 279, даночна измама од членот 279-а сите од Кривичниот законик и други кривични дела со противправна имотна корист од значителна вредност, како и откривање и пријавување на нивните сторители, обезбедување на докази, други мерки и активности што можат да користат за непречено водење на кривичната постапка по службена должност или по наредба на јавниот обвинител преку извршување на надлежностите во правосудната полиција согласно закон.

При вршење на работите од својата надлежност Финансиската полиција има овластување да врши:

1. Проверка на идентитет на лица,
2. Повикување на граѓани и собирање на информации,
3. Приведување,
4. Лишување од слобода,
5. Задржување,
6. Пренасочување, насочување или ограничување на движењето на лица и превозни средства на определен простор за нужно потребно време,
7. Привремено одземање на предмети,
8. Увид и преглед во деловни книги и друга документација,
9. Прикриено полициско дејствување,
10. Сопирање, преглед на лица, багаж и превозни средства,
11. Собирање, обработка, анализа, користење, оценување, пренесување, чување и бришење на податоци,
12. Обезбедување примероци од ракопис и потпис,
13. Финансиските полицајци се овластени да носат оружје и други средства за присилба и
14. Примена на посебни истражни мерки и прикриени извори на податоци согласно Законот за кривичната постапка.

Вршењето на задачите и реализацијата на целите на Управата е во непосредна врска со преземањето на соодветни мерки кои се насочени кон отстранување на разните видови на коруптивно однесување кои би можеле да се појават во најразлични форми како што е злоупотреба на службената положба и овластување, неморално и неетичко однесување, судир на интереси, непотизам и сл.

Во таа насока потребно е да се изврши идентификација на ризичните области, како и воспоставување на алатки и контролни механизми за надминување на детектираните ризични области, со предлог решенија кои ќе придонесат во превенирањето, спречувањето или намалувањето на ризиците на корупција при спроведувањето на надлежностите на Управата, како одговор на што Управата за финансиска полиција го разви овој Годишен план за спречување на корупцијата, кој има за цел да ги олесни напорите и заложбите во борбата против корупцијата, да придонесе кон нејзино искоренување и да спречи нејзина понатамошна појава.

Главен фокус во Годишниот план за спречување на корупцијата се става на два клучни аспекта: - екстерен аспект: што може Управата да направи на национално ниво за спречување на корупцијата и - интерен аспект: кои мерки треба да ги преземе Управата за да превенира и спречи корупција одвнатре, во самата институција.

Во однос на првиот аспект, се предвидени мерки и активности за зајакнување на институционалниот систем и законодавството за спречување на корупција и судир на интереси, како и зајакнување на интегритетот на институциите вклучувајќи ја и Управата за финансиска полиција (измена и дополнување на Законот за финансиската полиција, учество во работни групи и комисии во врска со промена на определени законски решенија и сл.). Во однос на вториот аспект, Управата го изготви Годишниот план во врска со кој зависно од состојбите ќе се определат и конкретни Акциски планови.

Активностите врз основа на кои се заснова Годишниот план за борба против корупцијата на Управата за финансиска полиција се:

1. Изготвување на анализа за ризични области за корупција во рамките на делокругот на работењето на државните органи како и детектирани недостатоци во Законите;
2. Идентификување на причините, условите и факторите кои ја овозможуваат корупцијата;
3. Воспоставување на алатки и контролни механизми за надминување на детектираните ризични области;
4. Јакнење на капацитетите на институциите со особен акцент на јакнење на интегритетот на вработените;
5. Навремено постапување во врска со остварување на потребните услуги кон правни и физички лица;

6. Почитување на законските прописи, Кодексот за етичко однесување на членовите на Владата на Република Северна Македонија и носителите на јавни функции именувани од страна на Владата на Република Северна Македонија, како и Кодексот за административни службеници;
7. Зајакнување на довербата на граѓаните кон институциите и мотивирање да пријават корупција;
8. Зајакната контрола и надзор на јавни набавки;
9. Зајакнување на меѓуинституционална соработка и соработка во борбата против корупцијата преку платформата Интероперабилност и
10. Јакнење на алатките за отчетност и транспарентност во работењето на министерствата и органите на државната управа.

2 Дефинирање на поими:

Заради јасно дефинирање на поимите поврзани со коруптивно однесување, при користењето на разни термини се применуваат значењата кои се утврдени во Законот за спречување на корупцијата и судирот на интереси и тоа:

Под **корупција**, се подразбира злоупотреба на функцијата, јавното овластување, службената должност или положба за остварување на корист, директно или преку посредник, за себе или за друг.

Поимот корупција, ги опфаќа и поимите на:

- **пасивна корупција** - намерно делување на службено лице, кое директно или преку посредник, бара или прима корист од каков било вид, за себе или за трето лице, или прифаќа ветување на ваква корист, со цел да делува или да се воздржува од делување во согласност со своите обврски или да ги врши неговите надлежности спротивно на службените обврски и

- **активна корупција** - намерно делување на кое било лице кое директно или преку посредник, ветува или дава корист од каков било вид на службено лице, за него или за трето лице, со цел да делува или да се воздржува од делување во согласност со неговите обврски или да ги врши неговите надлежности спротивно на службените обврски.

Под **судир на интереси** се подразбира состојба во која службеното лице има приватен интерес што влијае или може да влијае врз непристрасното вршење на неговите јавни овластувања или службени должности.

За определување на значењето на изразите **избрано или именувано лице, правно лице, одговорно лице во правно лице и лице кое врши работи од јавен интерес**, се применуваат одредбите за значење на изразите од Кривичниот законик.

Под поимот „**службено лице**“ се подразбираат сите избрани или именувани лица и вработените во јавниот сектор.

Под поимот „**семејство**“ во смисла на овој закон се подразбира брачниот другар, вонбрачниот другар, децата, родителите, браќата и сестрите и други роднини со кои лицето од ставот (1) на овој член живее во заедничко домаќинство.

Под поимот „**блиски лица**“ се подразбираат лицата во брачна или вонбрачна заедница со службеното лице, роднини по крв во права линија и во странична линија до четврт степен, роднините по сватовство до втор степен, како и секое физичко или правно лице со кое службеното лице има финансиски интерес.

Под поимот „корист“ се подразбира остварување на секој вид материјална или нематеријална, придобивка, погодност или предност за себе или за друг.

Под поимот „ризик од корупција“ се подразбира кој било вид на внатрешна или надворешна слабост или постапка која претставува можност за појава на корупција во рамките на државни органи, јавни претпријатија и други институции од јавниот сектор и кој ги вклучува прашањата за судир на интереси, неспоивост на функции, примање подароци и други нелегални плаќања, лобирање, недостаток на систем за заштита на укажувачи, измами, несоодветно користење на овластувањата, дискрециони овластувања, финансирање на политички партии и кампањи спротивно на закон, тргување или недозволено користење на информации, транспарентност на постапки и документи и други прашања од значење за интегритетот.

Под поимот „интегритет“ се подразбира законито, независно, непристрасно, етичко, одговорно и транспарентно вршење на работи со кои службените лица го чуваат својот углед и угледот на институцијата во која се одговорно лице, односно се вработени, ги елиминираат ризиците и ги отстрануваат сомневањата во можноста од настанување и развој на корупција и со тоа обезбедуваат доверба на граѓаните во вршењето на јавните функции и во работата на јавните институции. (8) Под поимот „јавен интерес“ се подразбира заштита на основните слободи и права на човекот и граѓанинот признати со меѓународното право и утврдени со Уставот на Република Македонија, спречување на ризиците за здравјето, одбраната и безбедноста, заштита на животната средина и на природата, заштита на сопственоста и на слободата на пазарот и претприемништвото, владеење на правото и спречување на криминалот и корупцијата.

Под поимот „јавно овластување“, се подразбира овластување, пренесено од страна на државната или локалната власт, на физичко или правно лице да врши работи од јавен интерес.

Под поимот „службена должност“ се подразбира збирот на обврски кои едно лице е должно да ги преземе, а кои произлегуваат од вршењето на одредена функција или професија, односно од службената положба на тоа лице.

Под терминот „административни работи“ се подразбираат стручно-административни, нормативноправни, статистички, плански, информатички, кадровски, материјални, финансиски, сметководствени, информативни и други работи од административна природа.

Под поимот **кронизам** се подразбира именување на истакнати позиции на блиски пријатели, другари или познаници на функционерите, без оглед дали тие се квалификувани за тие работни позиции. Значи поставување на несоодветен кадар. Станува збор за фаворизирање на свои пријатели. При кронизмот лице кое има авторитет

ја злоупотребува својата моќ и промовира пријател за таа позиција и покрај тоа што не е квалификуван за таа позиција.

Непотизмот претставува фаворизирање роднини или пријатели при доделување на функции и почести, без притоа да се води сметка за стручноста.

Клиентелизам претставува давање привилегии или придобивки на клиентот во замена за услуги, придобивки или во политички контекст, гласови.

3 План на активности

3.1 Цели

Непристрасно, ефикасно, ефективно постапување, независно од политичко влијание е еден од клучните делови во борбата против корупцијата. Вршењето на службените задачи мора да се заснова на принципите на етичност и интегритет, а механизмите за санкционирање на неетичкото и коруптивно однесување мора да се направат пофункционални. Јавната перцепција за независна, ефикасна, непристрасна државна служба и довербата во истата е важен предуслов за успешноста на антикорупциската политика и доброто владеење на правото во земјата.

Програмите и плановите за борба против корупцијата опфаќаат различни аспекти, од дефинирање на корупцијата, до што секој вработен може да стори за да ги идентификува и управува етичките дилеми и ризикот од корупција. Овој План се фокусира на утврдување конкретни мерки и активности за контрола и превенција на појавата на корупција, имајќи го предвид и Извештајот за усогласеност на ГРЕКО (петти круг на евалуација), во однос на Препорака II. Истиот претставува еден вид почетна анализа за ризични области за корупција во рамките на делокругот на работењето на Управата, односно се труди да ги идентификува причините, условите и факторите кои ја овозможуваат корупцијата, но едновременно преку конкретни планови се предвидуваат јасно утврдени планирани активности и начинот на нивна операционализација со цел соодветна превенција и одговор на поставените цели во овој документ.

3.2 Активности

1. Изготвување на анализа за ризични области за корупција во рамките на делокругот на работењето на државните органи како и детектирани недостатоци во Законите

Области каде најчесто постои ризик за појава на корупција при спроведување на надлежностите на Управата за финансиска полиција се:

1) Предистражни и истражни постапки;

Преземањето на службени дејствија од страна на овластени службени лица надвор од рамките на законските и подзаконските пропишаните правила на постапување може да предизвика граѓаните (физички ли правни лица) да се здобијат со погрешни сознанија во однос на работата на институцијата, што исто така може да резултира со поткопување на довербата на граѓаните во институцијата, како и со помала можност да се идентификуваат и пријавуваат потенцијалните коруптивни практики. Затоа, со цел да се надогради професионалноста, ефикасноста, ефективноста, стручноста, интегритетот, одговорноста кај вработените, се врши зајакнување на капацитетите на Управата од аспект на спроведување на обуки за доусовршување, се утврдуваат соодветни интерни процедури во кои се предвидуваат јасно утврдени чекори на постапување согласно со позитивните законски прописи, а воедно ќе се предвиди и соодветен механизам на спроведување на внатрешна контрола на работењето на овластените службени лица, кое нешто е предвидено и како потребна активност во Националната стратегија за спречување на корупцијата и судирот на интереси за 2021-2025, донесена од страна на Државната комисија за спречување на судир на интереси.

При преземањето на дејствија секој вработен изготвува План за мерки и активности, како и потребни чекори за преземање, кој план подлежи на контрола и ревизија од страна на претпоставените. Имено, финансискиот полицаец е должен да изготвува Службена белешка со Предлог мерки и активности кои ќе ги преземе со цел проверка на сомнение за инкриминираност. Така изготвениот План подлежи на контрола од страна на непосредно претпоставените раководители, кои доколку утврдат пропусти истите даваат насоки за дополнување. Со цел да се намали можноста за злоупотреба на службената положба и корупциско однесување преземањето на дејствија е во тимови при што тимовите се менуваат.

По извршените проверки финансиските полицајци се должни со Службена белешка да известат за констатираните состојби од увид во прибавената документација и обавените разговори, при што истите реферираат пред претпоставените, кои доколку утврдат пропусти даваат дополнителни насоки. Како потврда за постоење на определен систем на

контрола преземањето на дејствијата секогаш се врши во координација со надлежен Јавен обвинител.

Во насока на зајакнување на довербата на граѓаните кон институциите, Управата обезбедува пристап и можност на целокупната јавност да има увид во работењето и резултатите од работењето на Управата. Тоа се овозможува преку транспарентно и навремено објавување на информации за работата преку користење јавни сервиси за информирање. Притоа, Управата за финансиска полиција континуирано ги користи и сите расположливи ресурси за информирање за да споделува информации и податоци во однос на корупцијата и мерките кои ги презема за да ја спречи нејзината појава.

Дополнително, Управата постојано ќе работи на обезбедување на плата и додатоци на плата на овластените службени лица која ќе биде доволна за да овозможи заштита од притисоци при спроведување на законите, како и цврст став за некорумпирано однесување.

Паричните награди, бонуси, распоредувања, стручни оспособувања и доусовршувања и признанија ќе се користат за поттикнување на ефикасна работа и чесно однесување.

2) Постапки за вработување и именување;

Преку постапките за вработување се врши директно влијание на целокупниот систем на вредности на кој се заснова државната служба. Вработувањето врз основа на систем на заслуги е од исклучително значење во борбата против корупцијата, бидејќи на тој начин од една страна се врши објективно зајакнување на капацитетите на институцијата, додека пак од друга страна го намалува ризикот од постоење на влијание кое би постоело доколку вработувањето се заснова на кронизам, непотизам или клиентелизам. Во таа насока Управата презема значајни чекори на начин што ја подобрува законската регулатива во делот на постапките за вработување, каде што учеството на субјективниот елемент (дискреционо право) е доведен до минимум, при што самите услови за вработување, како и постапката се јасно дефинирани и утврдени.

3) Постапки за јавни набавки;

Преку процесот на јавни набавки во јавниот сектор, властите на национално и на локално ниво се под ризик од коруптивни практики заради остварување финансиски добивки. Затоа, со цел да се заштити јавниот интерес, да се добие најдобрата вредност за јавните трошоци, да се обезбеди фер конкуренција во постапките и правичен третман на понудувачите, неопходно е да се постигне највисоко ниво на транспарентност на процесите, зајакнување на капацитетите со квалификувани и обучени кадри за спроведување на јавните набавки, засилување на контролата врз спроведувањето на

јавните набавки, зголемување на ефикасноста во реализацијата на јавните набавки и зголемување на личниот интегритет на лицата вклучени во нивно спроведување, преку континуирани обуки.

4) Постапки за преземање на финансиски обврски и финансиска дисциплина;

Со цел намалување на потенцијалните можности за корупција во процесот на буџетирање и избегнување на корупцијата во форма на влијание при искористување на дискреционо право врз приоритизирање на проекти или области при буџетирањето, во институцијата буџетирањето е отворен процес со активно учество на сите засегнати страни. Трошењето на буџетските средства е најчест извор на корупциски закани кои Управата се обидува да ги пресретне со стандардизирање на процесите за јавни набавки и зголемување на транспарентноста. Дополнително, спроведувањето на внатрешната ревизија е корективен механизам кој го помага континуираното подобрување на работните практики и ги намалува коруптивните закани. Отчетното управување со јавните финансии е од витално значење, а во таа насока Управата ја препознава потребата од ажурно споделување со јавноста на: годишниот буџет, извештаите за реализација на буџетите и завршните сметки, при што се води сметка давањето на информации да биде почитувајќи ги одредбите од Законот за кривичната постапка, Законот за финансиската полиција, Законот за заштита на личните податоци, како и Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер.

2. Идентификување на причините, условите и факторите кои ја овозможуваат корупцијата;

1) Предистражни и истражни постапки

Главни елементи, односно причини кои претставуваат ризик за појава на корупцијата во предистражни и истражни постапки се:

- Активната корупција,
- Пасивната корупција,
- Судирот на интереси,

Во недостаток на апликативно решение за кое подолг временски период се прават напори да се обезбеди, предметите се распоредуваат рачно, со што постои ризик од непринципиелно насочување на истите кои одредени вработени. Не постои ефикасен електронски систем за следење на предметите во зависност од фазата на постапката во која тие се наоѓаат.

Управата за финансиска полиција и вработените во Управата по природа на своите надлежности, честопати се изложени на притисоци и коруптивни влијанија, што во крајна

линија доведува до губење на довербата на граѓаните во функционирањето на системот во целина.

Во Управата за финансиска полиција нема предвидено систем за утврдување на професионална одговорност, во смисла на засебна организациона единица (или лице) која ќе биде надлежна за вршење на контрола на работењето на овластените лица при преземање на дејствија во предистражните и истражни постапки (внатрешна контрола). Наведениот ризик претпоставува и можност за постоење на субјективно и несоодветно постапување на инспекторите при исполнување на нивната надлежност.

Утврдувањето на професионална одговорност се врши само преку дисциплински комисији формирани од директорот, а од редот на вработените во организационите единици каде вработениот против кој се води постапка е распореден, што создава ризик за солидаризирање, неповедување постапка или неизрекување соодветна мерка.

При вршењето на работните задачи, а поради надлежностите што ги имаат, самостојноста во постапувањето може да се искористи за лични интереси или да се злоупотреби. Потребно е зајакнување на интегритетот на инспекторите, вклучувајќи ја и обврската да се поднесе Анкетен лист за нивниот имот и Изјава за судир на интереси.

2) Постапки за вработување и именување

Главни елементи, односно причини кои претставуваат ризик за појава на корупцијата во постапките за вработување и именување се:

- Непотизам
- Кронизам
- Клиентелизам
- Дискрециони овластувања

Управата со цел почитување на начелото на јавност и транспарентност во постапките за вработување, не врши вработување на определно време на овластени лица преку Агенции за привремени вработувања.

Вработувањата се вршат преку објавување на Јавни огласи почитувајќи ги притоа сите законски одредби.

Како ризици кои се јавуваат во постапките за вработување се можноста за постоење на непотизам, кронизам, клиентелизам, како и дискреционите овластувања на функционерот кој одлучува за изборот на кандидат од листата на понудени кандидати (во делот на овластени службени лица и во делот на вработување на лица по Закон за работни односи). Наведеното од причина што согласно со законската регулатива (Закон за финансиската полиција и Законот за работните односи) нема јасно утврдена одредба за

задолжителен избор од страна на функционерот, туку постои дискреционо право на избор од предложена листа на кандидати.

3) Постапки за јавни набавки

Главни елементи, односно причини кои претставуваат ризик за појава на корупцијата во постапките за јавни набавки се:

- Активната корупција,
- Пасивната корупција,
- Судирот на интереси,

Јавните набавки се една од најзначајните области кои се спроведуваат на централно и на локално ниво, помеѓу институции од јавниот сектор, како и помеѓу институции од јавниот сектор со деловни ентитети од приватниот сектор. Јавните набавки во Управата за финансиска полиција се спроведуваат во целосно јавна и транспарентна постапка преку електронскиот систем за јавни набавки согласно со Законот за јавните набавки, врз основа на претходно донесен Годишен план за јавни набавки.

Како ризици кои се јавуваат во постапките за јавни набавки се недоволен број на лица со соодветни квалификации и познавање на стандардите при дефинирање на техничките спецификации како и критериумите за утврдување на способноста на економските оператори.

4) Постапки за преземање на финансиски обврски и финансиска дисциплина

Главни елементи, односно причини кои претставуваат ризик за појава на корупцијата при преземање на финансиски обврски и финансиска дисциплина се:

- Активната корупција,
- Пасивната корупција,
- Судирот на интереси,

Постоенето на определен и евентуален личен интерес (изразен преку активна, пасивна корупција или судир на интереси) е главниот ризик кој постои во постапките за преземање на финансиски обврски и финансиска дисциплина. Учеството во реализацијата на финансиските обврски по разни основи треба да се врши од страна на квалификувани и обучени кадри, при што е потребно засилување на контролата врз спроведувањето на јавните набавки, зголемување на ефикасноста во реализацијата на јавните набавки и зголемување на личниот интегритет на лицата вклучени во нивно спроведување.

3. Воспоставување на алатки и контролни механизми за надминување на детектираните ризични области

1) Предистражни и истражни постапки

Потребно е зголемување на капацитетите и ресурсите на Управата, кадровско екипирање согласно постојната систематизација на работните места, како и воспоставување на автоматизиран систем за распределба и следење на предметите во Управата.

Затоа, неопходно е да се зајакнат финансиските, материјални и човечки капацитети, како и интегритетот на вработените.

Потребно е предвидување на независна организациона единица (или лице) која исклучиво ќе биде надлежна да врши контрола на работењето на овластените лица при преземање на дејствија во предистражните и истражни постапки.

За успешно откривање и санкционирање на неправилностите, потребно е да се зајакнат механизмите за внатрешна контрола.

Постојана контрола на примената на законските, подзаконските акти, како и внатрешните процедури во однос на работењето на овластените службени лица, доуредување на процедурите со цел јасно дефинирани чекори во постапките, како и јасно дефинирање на потребните докази.

Во таа насока е потребно пропишување на Процедура во која ќе се утврди видот на неопходната документација при вршење на проверки во правните субјекти за период од 5 години кои податоци може да бидат достапни за дополнителна контрола и анализа.

2) Постапки за вработување и именување

Со цел надминување на утврдената слабост потребно е системско решение во постапките за вработување со кое би се ограничило дискреционото право на избор.

3) Постапки за јавни набавки

Со цел надминување на утврдената слабост потребно е зајакнување на капацитетите со квалификувани и обучени кадри за спроведување на јавните набавки.

4) Постапки за преземање на финансиски обврски и финансиска дисциплина

Учеството во реализацијата на финансиските обврски по разни основи треба да се врши од страна на квалификувани и обучени кадри, при што е потребно засилување на контролата врз спроведувањето на јавните набавки, зголемување на ефикасноста во

реализацијата на јавните набавки и зголемување на личниот интегритет на лицата вклучени во нивно спроведување

4. Јакнење на капацитетите на институциите со особен акцент на јакнење на интегритетот на вработените;

Директорот и раководните структури се одговорни за воспоставување и спроведување на системот на интегритет, како и за нивна промоција преку своето лично однесување и со преземање мерки за колективна прифатеност и придржување кон истиот од страна на сите вработени.

Во насока на зајакнување на интегритетот Управата ќе работи на обезбедување на плата и додатоци на плата на овластените службени лица која ќе биде доволна за да овозможи заштита од притисоци при спроведување на законите, како и цврст став за некорумпирано однесување.

Паричните награди, бонуси, распоредувања, стручни оспособувања и доусовршувања и признанија ќе се користат за поттикнување на ефикасна работа и чесно однесување.

Директорот и раководните структури и сите вработени во Управата се должни да го пријават секое казниво дело поврзано со корупција, како и секоја повреда на одредбите од Закон за спречување на корупцијата и судирот на интереси, за кои дознале во вршењето на својата должност, како и наводи или сомнежки за незаконско однесување или повреди на кодексот. Исто така, тие се должни да пријават доколку од нив се побара да постапат спротивно на Уставот, закон, кодекс или друг пропис.

Управата има назначено лице за внатрешно и надворешно пријавување до кое може да се поднесат пријави за било какво корупциско однесување од страна на вработените.

За прекршување на стандардите за интегритет се поведуваат дисциплински, прекршочни или кривични постапки (во соработка со Одделението за истражување и гонење на кривични дела сторени од лица со полициски овластувања и припадници на затворската полиција во Основното јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција) за утврдување одговорност во согласност со закон.

5. Навремено постапување во врска со остварување на потребните услуги кон правни и физички лица;

Управата ги презема сите активности согласно со законски утврдените надлежности. Како дел од правосудната полиција согласно со Законот за кривичната постапка и Законот за финансиската полиција основната надлежност е преземање на

дејствија во насока на сузбивање на организираниот криминал и корупцијата, согласно со што не се вршат услуги кон физички и правни лица.

Управата за предмети кои се во тек на предистражна постапка не може да споделува податоци бидејќи постапката е тајна согласно со Законот за кривичната постапка.

6. Почитување на законските прописи, Кодексот за етичко однесување на членовите на Владата на Република Северна Македонија и носителите на јавни функции именувани од страна на Владата на Република Северна Македонија, како и Кодексот нза административни службеници

Раководните лица на Управата како и вработените во Управата во целост ги почитуваат законските прописи како и Кодексот за етичко однесување на членовите на Владата на Република Северна Македонија и носителите на јавни функции именувани од страна на Владата на Република Северна Македонија, како и Кодексот за административни службеници и Кодексот на етика на финансиски полицајци.

Доколку постои определено отстапување од пропишаните правила и норми истите подлежат на соодветна одговорност.

7. Зајакнување на довербата на граѓаните кон институциите и мотивирање да пријават корупција

Управата со цел зајакнување на довербата на граѓаните воспоставува систем за намалување на нивото на корупција, подобрување на ефикасноста и ефективноста во работата, подобрување на интегритетот, транспарентноста и отчетноста со што ќе се овозможи јавноста да има повисока доверба во работата на Управата.

Во таа насока преку објавувањето на резултатите од работата на Управата ја запознава јавноста за својата работа, а воедно со објавувањето на податоци за лице за заштитено пријавување, како и објавувањето на процедурата за заштитено внатрешно и надворешно пријавување, јавноста се поучува на можноста за пријавување на сите видови на форми на корупција.

Покрај наведеното воспоставен е и телефонски контакт, како и соодветна електронска адреса, на која што сите граѓани можат да пријават кривично дело, без обврска за назначување на нивните лични податоци како би се заштитила приватноста на подносителите на пријави.

8. Зајакната контрола и надзор на јавни набавки

Постапките за јавни набавки во целост се спроведуваат преку Електронскиот систем за јавни набавки и истите се транспарентни, како и јавно достапни за јавноста. Договорите се објавуваат на веб страната на Управата.

Заради поголемо ниво на контрола при јавните набавки, потребно е зајакнување на капацитетите на лицата кои учествуваат во процесот на јавни набавки, вклучително и процесот на реализација на истите, а воедно и спроведување на обуки во врска со материјата со цел зголемување на личниот интегритет на лицата вклучени во процесот.

9. Зајакнување на меѓуинституционална соработка и соработка во борбата против корупцијата преку платформата Интероперабилност

Управата со цел зајакнување на меѓуинституционална соработка и соработка во борбата против корупцијата склучува Договори за соработка со повеќе институции кои се од значење за спроведување на надлежноста на Управата, со цел користење на услугите преку системот на Интероперабилност.

Дополнително се склучуваат и Меморандуми за соработка со кои се дефинираат и останатите форми на соработка за податоци, кои не се дел од базите на податоци на системот за Интероперабилност.

10. Јакнење на алатките за отчетност и транспарентност во работењето на министерствата и органите на државната управа

Управата согласно со Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер во целост ги спроведува и применува сите алатки кои се предвидени со цел отчетност и транспарентност во работењето.

Согласно со Законот за кривичната постапка, како и Законот за финансиската полиција, Управата за предмети кои се во тек на предистражна постапка не може да споделува податоци за да не се наруши доверливоста на обезбедувањето на доказите бидејќи постапката е тајна.

в.д. ДИРЕКТОР
м-р Арафат Муареми

